

**BREZ
BESED
str. 4**

**V
"SLOVENSKAJ
ATENAJ"
str. 6**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 15. julija 1999 ☼ Leto IX, št. 14

Sombotel

ZVESTOBA IN KORENINE

V petek, 2. julija so v Sombotelu priredili manjšo proslavo ter v okviru le-te tudi uradno predali obnovljene prostore tamkajšnje slovenske samouprave.

Po krajšem nastopu Dušana Mukiča, ki je pel in recitiral pesem A. Pavla Z zvestobo obremenjeni soljudje, je navzoče pozdravila Marija Kozar, predsednica samouprave. Slavnosti so se udeležili g. Péter Markó, predsednik županijske skupščine, g. Emil Prugberger, podpredsednik mestne občine Sombotel in Judita Pavel, hči Avgusta Pavla.

"Do izvolitve slovenske samouprave je prišlo lani jeseni na lokalnih volitvah, ko pa slovenskih kandidatov niso volili le Slovenci, ki živijo v Sombotelu, temveč tudi njihovi madžarski prijatelji," je poudarila predsednica. Na pobudo samouprave se je ustanovilo tudi Slovensko kulturno društvo Avgust Pavel. Dve organizaciji v zadnjih šestih mesecih sta imeli precej prireditve. Februarja sta proslavili slovenski kulturni praznik, proslave se je udeležilo približno 80 ljudi. Maja so hkrati z materinskim dnevom priredili tudi dan maternega jezika ter ustanovili manjšo pevsko skupino. Konec maja so organizirali izlet v Monošter, kjer so obiskali tamkajšnji

Prostori samouprave in društva se nahajajo v bivšem Mladinskem domu (Kisfaludy S. u. 1).

muzej ter Slovenski kulturno-informacijski center. Udeležili so se tudi Porabskih dnevov na Verici in v Čepincih. Junija so v župnišče sv. Martina povabili župnika Lojzeta Kozarja iz Odranec, da bi daroval slovensko mašo. Liturgijo je pel MePZ A. Pavel z Gornjega Senika, ki je po maši imel tudi krajši koncert.

Med načrti samouprave in društva imajo najbolj pomembno vlogo prizadevanja za ohranitev maternega jezika. Pri otrocih bo verjetno šlo za ponovno učenje materinščine, pri srednji in starejši generaciji pa za približevanje h knjižnim normam. V ta namen bodo organizirali jezikovne aktivnosti za najmlajše in tečaj slovenščine za njihove starše in stare starše. Društvo želi obiskati tudi Cankovo, rojstvo vas A. Pavla oz. prirediti vsako leto januarja prireditev, na kateri bi se spominjali tega odličnega človeka, ki ga je znani madžarski pisatelj Gyula Illyés imenoval zvestega sina dveh narodov.

Pri iskanju (ponovnem odkrivanju) svojih korenin bodo Slovencem v Sombotelu nedvomno pomagali njihovi organizaciji, društvo in samouprava, ki pa imata v novih prostorih tudi boljše pogoje za delovanje.

M. Sukič

V znamenju padca "železne zavese" in poezije

Urednik Panonske letne knjige 1999 dr. Robert Hajszan se je potrudil tudi tokrat in s sodelavci pripravil zbornik, kakršnih je malo v publicistiki ali kulturi v najširšem smislu. Na 540. straneh je objavljenih blizu 70 prispevkov zelo raznolike vsebine: prispevke dopolnjujejo številni fotografski posnetki, kar sto strani pa je namenjenih takoimenovani

Panonski liriki. Kljub vsej raznolikosti, h kateri prispevajo tudi barvne fotografije likovnih del Pála Pétera Barteka (v Sárváru rojenega slikarja), je vsebinsko težišče zbornika na 10-letnici padca "železne zavese" med Madžarsko in Avstrijo, med nekdanjim "vzhodnim" in "zahodnim" svetom. Tudi letos je opazen delež avtorjev iz Slovenije: v poglavju

Narodi in narodnosti dr. Zinka Zorko predstavlja sodelovanje med mariborsko Pedagoško fakulteto in Visoko učiteljsko šolo v Sombotelu, Valerija Perger piše o Pomenu obmejnega sodelovanja osnovnih šol in vrtcev, Janez Erjavec pa o Vlogi in pomenu Radgonskega sejma za razvoj obmejnega sodelovanja. Med pesniki v Panonski liriki sta zastopana dr. Vanek Šiftar (s sodelovanjem prof. Jožeta Vugrinca, urednika zbornika v Sloveniji) s pesmimi iz lani izšle zbirke Pobiram orumenele liste in Ernest Ružič s pesmimi iz zbirke Délibáb (Čari puste, Érd). Del pesmi obeh avtorjev je dr. Mirko Križman prevedel v nemški jezik.

Predstavitve Panonske letne knjige 1999 je bila na mejnem prehodu Eberau/Ebereva-Petrovo selo. Ta simbolični prostor ni bil izbran po naključju, marveč v spomin na dogodek pred desetimi leti, ko sta tedanja zunanja ministra Avstrije in Madžarske dr. Alojz Mock in Gyula Horn pri Klimpuh na severnem delu avstrijske Gradišćanske "podra železno zaveso", ki je grobo in nesmiselno ločevala dve državi, predvsem pa ljudi, med

Panonska letna knjiga
Pannonisches Jahrbuch
Pannon Évkönyv
1999

katerimi mnogi govorijo isti, gradišćanski hrvaški ali madžarski jezik. Na predstavitev je prišlo veliko število ljudi z obeh strani meje, le Slovenija ni bila zastopana primerno pomenu zbornika in dogodka.

Govorniki so poudarjali tako pomen knjige, zdaj že šeste zapored, kot "zgodovinskost" dogodka izpred desetih let; dogodka, ki se je nadaljeval v neslutene geopolitične spremembe v Evropi. O spremembah je govoril tudi predsednik skupščine železne županije Péter Markó, medtem ko je dr. Vanek Šiftar poudaril vlogo Panonskega inštituta v Pinkovcu (ki je založnik zbor-

nika) in nanizal nekaj tradicionalnih oblik uspešnega in dolgoletnega sodelovanja, kot so mednarodna likovna Pannonia, kulturno-zgodovinski simpozij Modinci (letošnji je bil v avstrijskem Gradcu v znamenju dvojezičnega šolstva med svetovnim vojnom) in srečanje panonskih pravnikov (letos je bilo v Büku). Med raznolikimi temami je tudi več razprav o položaju štajerskih Slovencev v Avstriji, ker se ta manjšina, tako dr. Robert Hajszan, zelo težko uveljavlja in se še vedno mora boriti za obstoj, medtem ko se ostale manjšine uspešneje uveljavljajo na kulturnem, političnem in tudi drugih področjih.

Panonsko letno knjigo 1999 lahko umestimo (skupaj z dosedanjimi zborniki), med zelo važne in na nekaterih področjih celo nepogrešljive kronike in analize dogajanj v takoimenovanem panonskem prostoru Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije. Tudi zato bi si zbornik zaslužil več pozornosti na vseh ravneh in v štirih sosednjih državah.

eR

Prof. dr. Vanek Šiftar je pohvalil prizadevnost in uspešnost Panonskega inštituta v Pinkovcu (Güttenbach-Avstrija), ki pripravlja Panonske zbornike, in naštel več, že desetletja uveljavljenih oblik sodelovanja znanstvenikov in umetnikov v takoimenovanem panonskem prostoru Avstrije, Madžarske, Slovenije in v novjšem obdobju vse uspešneje tudi Hrvaške.

Slovenski župani na Generalnem konzulatu

Na pobudo generalnega konzula dr. Zlatka Muršca so se župani slovenskih vasi v Porabju 7. julija sestali na Generalnem konzulatu R Slovenije v Monoštru, da bi pregledali, katerim projektom se lahko pridružijo, oz. pri katerih lahko nastopajo skupaj z Generalnim konzulatom. Najbolj pereči problem porabskih vasi

je neurejena infrastruktura, slabe ceste, predvsem pa problem kanalizacije in čiščenje odpadnih voda.

Vodja Pharove pisarne v Monoštru László Bauer je na sestanku povabil tudi predstavnika Organica d.o.o., ki je predstavil novi ti. biološki sistem za čiščenje odpadnih voda. Sistem, ki so ga izdelali v

Ameriki, izgleda kot zimski vrt, je naravi prijazen, kar je zelo važno, kajti Porabje je del naravovarstvenega območja. V drugem delu sestanka je bilo največ govora o že obstoječih in načrtovanih projektih. Regionalni razvojni svet za zahodno Prekodonavje je razpisal natečaj za razvoj regije. Pri tem natečaju pride v poštev cesta med Verico in Gornjim Senikom, predvsem priprava načrtov za izgraditev omenjene ceste.

Pri Javnem skladu za zaposlovanje se pa kažejo možnosti, da bi v Stevanovcih prišli do t.i. inovacijske in informacijske hiše (Teleház).

Že delujoči projekt - razvoj sadjarstva v Porabju - je dobil od Phare CBC programa 9 tisoč ECU-jev podpore.

Sestanek se je končal z načrtovanjem kulturne manifestacije v mesecu septembru pod naslovom Porabska srečanja.

S.M.

INFORMACIJSKA PISARNA

Odbor za civilne organizacije madžarskega Parlamenta je s poblastilom Parlamenta odprl **Informacijsko pisarno** v pritličju pisarniškega poslopja poslancev (tako po vlogi vhoda). Namen pisarne je posredovanje informacij civilnim organizacijam, med drugim tudi o osnutkih zakonov, ki jih obravnava madžarski parlament. Pisarna zbira predloge in pobude civilnih organizacij ter jih posreduje ustreznim parlamentarnim odborom. Pisarna bo posredovala informacije o možnosti financiranja iz proračuna (viri iz državnega proračuna, viri Parlamenta oz. določenih resorjev).

...

TÁJÉKOZTATÁSI IRODA

Az Országgyűlés Társadalmi Szervezetek Bizottsága a Parlament megbízásából **Tájékoztatósi Irodát** nyitott a Képviselői Irodaház földszintjén (közvetlenül a bejárat mellett). Az Iroda feladata a civil szervezetek teljes körű tájékoztatása az öket érdeklő kérdésekről, többek között a benyújtott és az Országgyűlés napirendjén szereplő törvényjavlatokról. Az iroda összegyűjti továbbá a civil szervezetek észrevételeit és továbbítja az illetékes bizottságoknak. Rendszeres tájékoztatást nyújt a különféle költségvetési támogatási lehetőségekről (a költségvetési törvényben foglalt, az Országgyűlésnél illetve az egyes minisztériumoknál megjelölt támogatási formákról.)

Devet let Slovenskega društva v Budimpešti

Hitro je minil čas od ustanovitve Slovenskega društva v Budimpešti. 20. oktobra l. 1990, ko smo zbirali delegate za ustanovni občni zbor Zveze Slovencev na Madžarskem, smo sklenili, da prijateljski krogu sprememimo v društvo.

mo potruditi organizirati. Slabo je samo to, da je vsako leto več organizacij, društev, samouprav in vsi prosijo denar na natečaju, skoraj vsi od Manjšinskega sklada. Kljub temu, da smo imeli finančne težave, smo poskušali delati in to vse

reditvah, samo sakalovska folklorja še ne. Med prireditvami smo imeli božični koncert, gledališke večere, koncerte pevskih zborov, razstavo prekmurskih likovnikov, predstavili smo izdane slovenske knjige, razstavo papirnatih cvetic, predstavitev filmov o Sloveniji. Udeležili smo se prvega srečanja Slovencev, ki živimo na Madžarskem.

Na naših prireditvah smo imeli vedno ugledne goste. Tako so se naših prireditev udeleževali Ferenc Hajós, bivši veleposlanik, sedanja veleposlanica gospa Ida Močivnik, pooblaščen minister Mitja Močnik. Nekaj posebnega je bilo za nas, da smo lahko februarja na praznovanju slovenske kulture pozdravili med nami gospoda podpredsednika Državnega zbora Slovenije Andreja Gerenčerja, svetovalca slovenske vlade gospoda Gezo Bačiča.

Mislím, da zelo dobro sode-

Skoraj vse porabske skupine so že gostovale pri našem društvu. Na sliki MePz A. Pavel

Takrat se je spremenil državni sistem in smo prosili dovoljenje za delovanje slovenskega društva. Začetek je bil težek, brez finančnih sredstev, brez izkušenj smo se lotili dela. Pozneje sta nam finančno pomagala Zveza Slovencev in Ministrstvo za prosveto in je delo šlo vse bolj gladko. Začela so se gostovanja različnih skupin iz Porabja in iz Slovenije in zadnja štiri leta je tega vse več. Seveda je naše delo odvisno predvsem od denarja. Dobro, da je bil ustanovljen Javni sklad za manjšine, ker tudi od tam dobivamo pomoč. Lansko leto smo dobili denarno pomoč za slovenski kulturni praznik tudi od matične države Slovenije. Po manjšinskem zakonu so leta 1994 nastale manjšinske samouprave in od tistega časa nam pomagata tudi Državna slovenska samouprava. Samouprava ima v Budimpešti prostore, ki so nam na razpolago za delo in za različne prireditve. Dobivamo pa materialno pomoč tudi od Manjšinske komisije madžarskega parlamenta. Nove prostore smo pa opremili tako, da so nam pomagala nekatera slovenska podjetja, ki imajo predstavništva v Budimpešti. Tako imamo več virov, iz katerih se lahko prosimo denar po natečaju. To je sicer precej administracije, a če hočemo imeti prireditve, programe, se mora-

Gostje in publika na letošnjem kulturnem prazniku

za to, da se še malo ohranimo kot Slovenci, da ohranimo svoj materni jezik.

Slovensko društvo v Budimpešti je 19. junija imelo volilni občni zbor. Na tem je bilo ocenjeno delo društva od leta 1995 do danes. Nadaljevali smo z jezikovnim tečajem za odrasle. Vsako leto smo skupaj praznovali slovenski kulturni praznik z Veleposlaništvom R Slovenije, prva leta na veleposlaništvu, saj mi nismo imeli prostorov za to prireditve, zadnji dve leti pa že pri društvu, v prostorih Državne slovenske samouprave.

V štirih letih smo imeli 23 prireditev, gostovanj. Vsaka porabska skupina je že gostovala pri nas na različnih pri-

lujemo z Društvom upokojencev iz Murske Sobotice. Upam, da se bo to nadaljevalo. Veliko so nam že pomagali skupaj s predsednikom Jožetom Vildom, zato smo zelo hvaležni. Zahvaljujemo se za pomoč slovenskemu veleposlaništvu v Budimpešti in vsem slovenskim in drugim organizacijam, ki so pomagale do sedaj pri našem delu.

Na volilnem občnem zboru je za predsednico bila ponovno izvoljena Irena Pavlič, za podpredsednika Feri Kranjec. Člani vodstva so: Jožef Karba, Feri Nemet, Terezija Anderko-Turoczy, Ladislav Žunič, Štefan Veghi.

Irena Pavlič

Madžarsko etnološko društvo je profesorju dr. Vilku Novaku ob 90. rojstnem dnevu podelilo spominsko plaketo „Pro ethnographia minoritatum“ (Za etnologijo manjšin). S spominsko plaketo (emlékérem) je Madžarsko etnološko društvo želelo izraziti priznanje za večdesetletno sodelovanje profesorja Novaka z madžarsko etnologijo, njegovo uspešno raziskovanje stikov slovenske in madžarske ljudske kulture. Odlikovanje so v imenu Madžarskega etnološkega društva profesorju Novaku 7. julija na Jezerskem predali njegovi bivši študentje Katarina Munda-Hirnök, Jože Hirnök in Marija Kozar-Mukič.

RAZPIS

Državna slovenska samouprava razpisuje natečaj za načrte simbolov Slovencev na Madžarskem. Pričakujemo načrte za

1. grb
2. značko
3. zastavo
4. himno

Slovencev na Madžaskem.

Natečaj se lahko udeležijo posamezniki in skupine (npr. šolski razredi).

Rok: 30. september 1999

Naslov: Državna slovenska samouprava, 9985 Gornji Senik, Fő u. 5.

Nagrada: avtorski honorar

FELHÍVÁS

Az Országos Szlovén Önkormányzat pályázatot hirdet a magyarországi szlovének jelképeinek megtervezésére. Ötleketeket várunk a magyarországi szlovénéket jelképező

1. címer
2. kitűző
3. zászló
4. himnusz

megalkotásához.

A pályázaton egyénileg és csoportosan (pl. iskolai osztályok) lehet részt venni.

Határidő: 1999. szeptember 30.

Cím: Országos Szlovén Önkormányzat, 9985 Felsőszölnök, Fő u. 5.

Díjazás: szerzői tiszteletdíj

Spremljajte televizijsko oddajo SLOVENSKI UTRINKI

vsak drugi torek ob 13.25 na 1. programu madžarske televizije.

Naslednja oddaja bo v torek, 27. julija 1999.

Ponovitev naslednjo sredo, 4. avgusta, ob 17.00, na 2. programu.

OD SLOVENIJE...

Skupina prijateljstva

Slovenija je obiskala delegacija madžarsko-slovenske skupine prijateljstva. Vodja delegacije Csaba Lentner in njegov gostitelj podpredsednik slovenskega državnega zbora Andrej Gerenčer sta med pogovorom opozorila na dobre odnose med sosednjima državama ter med ključnimi vprašanji dosedanjih pogovorov poleg prizadevanj za poglobljanje medparlamentarnega sodelovanja izpostavila še pobudi za prekatizacijo dveh mejnih prehodov ter vprašanja v zvezi s cestnimi povezavami in šolstvom slovenske manjšine v Porabju.

Slovenska vas

Vodstvo humanitarne akcije Roka pregnancem - Slovenska vas, v kateri sodelujejo številni slovenski mediji, človekoljubne organizacije in nekatere druge ustanove, se je odločilo, da bodo na Kosovu postavili naselje, saj se je tja že vrnila velika večina pregnancev. Elemente za postavitve naselja na Kosovo naj bi dostavili v okviru mednarodne pomoči, s čimer bi lahko prihranili sredstva, ta pa namenili dodatnemu nakupu bivalnikov.

Pogajanja

Slovenija bo Evropski komisiji v zadnji tretjini julija oddala pogajalska izhodišča za nova štiri področja pravnega reda Evropske unije. Kot se je pokazalo pri predstavitvi izhodišč za prvotno pretek storitev, obdavčitve, okolje in transport, gre za izjemno zahtevna poglavja pravnega reda EU. Slovenija bo na pogajanjih pri prvih treh zahtevala več prehodnih obdobj oziroma izjem, za področje transporta, natančneje zračnega prometa, pa bo morda potrebna sprememba ustave.

Brez besed

Nepozabno doživetje je nudil film Andreja Zdraviča V steklu reke vsem tistim, ki so si ga ogledali v elegantni kinodvorani v središču Budimpešte.

Reka Soča (Isonzó) je eden od slovenskih narodnih simbolov. Izvira v hribih. Njena usoda se je v teku stoletij prepletala, prelivala z usodo slovenskega človeka, ki živi z njo od izvira do izliva v Jadransko morje. Toda Soča za srednjeevropskega človeka ni le prekrasna zelenomodra reka. Soča je reka soške fronte, prebarvana na krvavo rdečo s krvjo milijon mladih vojakov in tako simbol nesmiselne vojne. Reka je nosilka grenkih izkušenj in skrivnosti, je polna naspotij. Enkrat veselo čofota, drugič hrupno šumi. Sposobna je sprejemati človeško bolečino, hkrati pa ostane tako čista, da lahko v njenem steklu odkriš sam sebe. Voda ima svojo skrivnost, opere človeško nesnago, ne da bi se tudi sama umazala. Osveži utrujenega človeka, vliva mu nove moči.

Take in podobne misli blodijo v glavi gledalca, ki prisluhne govoric reke, opazuje njene igrive valove, ki se približujejo bregovoma, da bi se potem vrnili na sredino korita. Nekaj radovednih valov pljuska tako visoko, da se v njihovem steklu vidijo drevesa, grmovje na bregovih, tudi skale ob reki, nakar se zadovoljno potopijo do dna reke, da bi se poigrali s kamenčki kot otroci. Sneg se tali na okoliških

hribih, da bi napajal reko, ki narašča, hrupno šumi v pomlad. Naravno govoric reke poslušamo kot simfonijo, medtem že nekaj minut gledamo na filmskem platnu modro, zeleno in belo barvo, pomešano s sivkastimi otenki. Za zaključek glasbeno miselne enote se za trenutek razprostira na platnu sama bela barva. Toda le za trenutek, medtem pa reka govori o poletju, jeseni, zimi. Pri jesenskih slikah valovi "kradejo" orumenele liste dreves, kot če bi si našli novo igračo. Listje pa dobi vse temnejši ton, počni. Kamenčki se držijo skupaj kot nekakšna družina, skrivajo se pod skalami, nočejo se odtrgati eden od drugega, čeprav je tok reke močan. Enega "člana" pa vseeno morajo pustiti, ostali bi šli za njim, bi ga zadržali, le da jim ne uspe. Pod skalo ostane manjša družina kamnov, zdi se, kot če bi se zdaj še bolj objemali. Medtem pa reka le pleše in pleše, enkrat veselo drugič žalostno. Glasbo za ples, ki napolni dvorano si ustvarja sama, zato se gledalec počuti, kot če bi sedel ob sami reki in bi s pomočjo slik Andreja Zdraviča pokukal v skrivnosti reke. Poenostavljeno, kot če bi postal del rekinega življenja.

Reke združujejo ali razdružujejo ljudi, to je dokazala zgodovina. Toda zgodovino delajo ljudje, velikokrat pride do tragedij zaradi neizrečenih besed. V tem filmu ni nobene besede, 41 minut pripoveduje, pleše le reka, ki nas očara. Delujejo le človeški možgani, v katerih se rojevajo notranje slike, pomirijo se misli, mine utrujenost. Katarza? Seveda! Tega filma se bomo še dolgo spominjali!

Dr. Erzsébet Fejes

Petje družni ludi

Velko poštenje so zadobile ljudske pevke iz Varaša s tejm, ka so v Ljubljano bile pozvane spejvat. Glasbeno narodopisni inštitut v Ljubljani je 12. junija organiziral srečanje ljudskih pevcev in godcev. Na srečanju so sodelovali porabci pa beneški Slovenci.

Prireditev je bila na dvorišču Slovenske akademije. Večer, gda je velka ica malo popistila, se je dvor napuno, bilau je kaulék 150 obiskovalcev. Človek bi ranč nej brodo, ka ljubljansko lustvo - spoj pa mladino - na telke briga petje zamejskih (határon túli) Slovencev. Dvor je vónaprvlen za prireditve, ma dobro akustiko, etak petje lepau zveni. Varaške ženske so se leko vonaspjevale, program so dale za pau vóre. Prejk pet lejt so se že dosti naut navčile, majo bogati repertoar. Ali na te nastop so se dñjn redno mogle pripravlati. Tau pa zatok, ka so se mogle navčiti same najti pravo intonacijo, gvúšen glas za popejvanje. Pri spejvanji je tau trno pomembna stvar. Nej je pa leko. Depa njina mentorica ga. Marija Rituper iz Murske Sobote, stera že en čas proba tau z njimi je zdaj "dušo pa srce vödala" z ženami vred. Ali kak so zdaj one vesele bile, na vse trude so pozabile. Nika so se nej žaugale pauleg duge poti, vročine pa nastopa. Po nastopi so z beneškimi pevci pa domačimi lidami vkuper skurok do paunauči spjevale v toplo ljubljanskoj nauči. Če ji je pa ljubljanska publika v takšno dobro volau sprjala. Glavniva organizator ga. Robert Varčon pa njegva kolegica ga. Maša sta veliko brigo mela tak za prireditev kak za nastopajoče. Nej se njima vnauzalo eške v Varaš priditi na probo k ženskam. S takšnimi prijaznimi, simpatičnimi lidami je veselje vkuper delati. V imeni porabske skupine njima čestitamo pa želimo dosti takšni uspešni programov.

K. Fodor

Ženska so zadobili 100 let!

Nej dostakrat, depa včasín je čüti, ka je nakak zadobio 100 let. Gnesden tak pravijo, ka prej ludej posvejti več lejt zadobijo, kak pred 60-70 lejtami. Če pa štemo novine, gledamo našo življenje, vidimo, ka gnesden spoj dosta mladi ludi (u)mira.

7. julij 1899. Te so se narodili Margita Racker. Gnes živejo na Dolenjom Seniki pri svojoj čeri, Elizabeti Kovač. Elizabeta mi je povedla, ka žau, kumaj dva kedna je, da so mati vse bole slabi gratali, na gnes več ne gučijo, včasín-včasín kaj povejo, kaj napamet vzemajo. Pred tejm so pa eške gučali z njauv, z držinov. Zatok pa žau, mater ne morem spitatavi od tej lejpe starosti. Elizabeta mi je povedla nistarne podatke.

Mati so meli 7 mlajšov, dva sta maliva mrla. Drugi so gor zrasli in so vsi meli, majo svojo držino. Gnes od nji že samo dva - Elizabeta pa Gusti - živeta. Franci, Joška pa Janez so že pokojni. Mati majo 16 vnukov, 34 pravnukov, pa 8 prapravnukov. Gnes žive 63 ludi iz njine držine iz njine krvi.

V Saulo so ojdli v gnešnoj sausadno avstrijsko ves, v Neumarkt, gde so se včili madžarski pa nemški. Zvün toga so lepau gučali, molili slovenski. V svojom življenji so dosta delali, depa nigdar so nej tak njali štenje. Oni so vsaki den taprešteni novine pa zvün toga vse, ka so zaojdli. Gnesden so leko za peldo nistarnim gnešnjim mladim. 100 lejt je pa 100 lejt. Škoda, ka smo na te lejpi den več nej mogli z njimi si pripovedjati.

V imeni našoga uredništva njim želejmo vse dobro in s poštenjaum gledamo na njini 100 lejt.

Družina je v nedelo, 4. julija držala njini rojstni den. Pri Kovačevi je buma veliko dvorišče malo bilau za vse ludi. Dolenjsenička samouprava pa mali iz vrtca so tü pozdravili žensko, stera je 100 lejt zadobila.

I. Barber

100 lejt stara Rackerova mati s čerjavu pa sinom

Po dugi lejtaj nazaj v zbor

Dosta pišemo pa štemo od toga, ka eden narod, edna narodnost samo tak gor ostane, če zdrži svoj jezik pa svojo kulturo. Ovak od koj bi leko stoj znau, kakši pa sto smo. Porabski Slovenci se lejt do leta vse bole mantramo s tejm pa nej brez (v)zroka. Mladina vse menje guči naš materni jezik, tak se vidi, ka pridejo cajti, gda ta našo narodnost samo pesem pa ples gor držala! Vsi čütimo, da bi tau spoj nevarno bilau. Tau je pa tu istina, ka pesmi, plese, naše šege moremo gor držati.

Nika takšega sam si pripovedala na G. Seniki z *Ropoš (Gašpar) Ančka*, stera je kak mlada dekla ojdla v pevski zbor pa je zdaj po 16 lejtaj prišla nazaj spejvat.

Ančka, dobro vejš, ka je cejlj zbor rad, da si prišla nazaj. Ka je tebe nazaj prineslo?

"Tak mislim, da tau vsakši zna, ki je gdasvejta v zbori spejvo, ka človek tau ne more pozabiti. Koga gnauk pesem tekne, se jo rejšiti ne more, če prizna ali nej. Zame je čas brez spejvanja žmeten biu. S tejm sam se trauštala, ka sam vse poglednila, vse poslušala, ka je od zbora bilau. Tau pa ka sam 16 lejt nej ojdla, mi je na gnes že tak, kak gda bi nigdar nej tak njala. V duši sam vsigdar z zborom bila." *Zdaj, gda znauvič spejvaš, pa si prišla navekša v cejlak nauvi zbor, ka ti držiš gnes od zbora?*

"Zbor se je pomlodo, malo je že tisti v zbori, s sterimi sam gnauksvejta spejvala. Liki kakoli sam se malo bojala od nauvij, od nauve zborovodkinje, morem povedati, ka sam se brž navčila pesmi, ka zdaj spejva zbor. Tau tu morem povedati, ka gnesden zbor dobro spejva. Leko demo kamakoli, nega več takše velke razlike med nami pa med drugimi zbori,

kak smo gnauksvejta čütili. Tau človeki tu volau dava. Po mojem bi pa lepau bilau, če bi nas več bilau, če bi nistarni stari pevci nazaj prišli, če bi vse več mladi prišlo v zbor."

Leto smo že po Šentvidi, po pevskom tabori. Kak si zadobila gnešnji Šentvid, kak se ti je vido jubilejni, 30. Šentviški tabor?

"Tabor je na visikom nivouji.

Ančka Ropoš (stogi s pušlom v roke) z gostitelji in člani zbora v Podkumi

V Šentvidi mi je lepo bilau. Skupno petje - petje ženski, moški pa mešani zborov - je posebno lejpo. Večkrat tuj v vesi človek čuje, ka pravijo od zbora ali od kakše druge skupine, ka prej že pá dejo pa etak pa tak. Moja želja je tau, da bi naši, ki ne odijo v skupine, samo gnauk vidli, povejmo eden tabor v Šentvidi ali kakšikoli nastop. Tau je po mojem najlepše na svejti, depa tau se človeki ne da samo tak šenki. Za tau vsakša skupina trdo more delati. Gnesden že ne moreš samo tak med svejt titi. Samo edno peldo leko gor prinesem, ka smo zdaj v Šentvidi preživeli. V nedelo smo v 9. vöri začnili proboveč kak šest gezero lüdi - pa je proba držala skurok do 12. vöre. V pau ednoj smo pa že maširali na program pa smo od pau dvej več kak 3 vöre neprestanoma popejali. Po tistom pa eške več kak 200 km-ov domau.

Ka je tau "zabava" (szórakozás), samo tisti leko misli, steri je nigdar tau nej preživo. Depa med tejm "trpljenjom" smo pa doživeli nika spoj, spoj lejpo. Tau nam nišče ne more vkraj vzeti. Zatok pa tak mislim, da pevski zbor na G. Seniki ne smej tak njati svojo delo. Takši velki kvar si ne smejmo napraviti, ne smejmo si dopustiti. Skauz skupin.

skauz našega zbora svejt spozna G. Senik. Pa tau je tu nej malo delo. Tau pa dobro vejim, ka na G. Seniki nas je dosta, steri radi popejvamo, pa znamo tu. Zatok bi pa velka škoda bila tak njati."

16 lejt si za svoje dece, za držine volo nej ojdla v zbor. Zdaj je že deca vekša, depa v službo odiš, mislim, ti je tu nej leko. Kak držina tau vzeme od tebe, ka si si "dopustila" tau, da znauvič v zbor odiš?

"Gnes mi je tu nej leko. Znano je, da je v vesi moj mauž župan pa ma zvün toga eške edno funkcijo, je predsednik Državne slovenske samouprave. Te funkcije želijo cejlga človeka, tak ka je spoj malo doma. Ge pa delam na Slovenskom konzulati, tam sam gospodinja. Vsakši deno dem pa po tretji vöri sem doma. Etak sam si privoščila znauvič v zbor ojditi. Deca - kak ranč mauž - je nej prauto tomi, ka odim v

zbor. Spoj rada popejvam, tau me je vlekle nazaj v zbor. Ka je tau nej leko, ka trbej aldüvati na tau, sam znala, depa sam se vzela za tau. Samo si tau želim, da bi vse več članov prišlo v zbor, da bi okrepšali zbor."

Ka pa misliš od toga, kakši so pogoji gnes za zbor, ka se tiče finančno pa moralno pomoč? Kakša je razlika med tistimi cajti, gda si pred 16. lejtami spejvala pa med gnešnjiimi?

"Razlika je tak velka, ka je tau nej za povedati. Tau je tu istina, ka lüdam življenje se je tu spremenilo. Na gnes je vse "tejsno", nišče za nika več nejma cajta, samo letimo, dnevi nam pa samo tak ta ščuknejo. Pa itak. Gnesden v skupinaj delati je cejlak ovak kak gnauksvejta. Nej gnauk pa nej dvakart smo mi, pevci sami mogli vcuj plačüvati k stroškom zbora. Spoj pa te, če smo koga sprejeli. Nišče je nej bio, steri bi nam cejlak pokrijo takše stroške. Pa smo tistoga reda ranč nej bili tak pri nejnazaj, kak so gnes zatok lüdje. Pa je šlau. Gnes, Baugi (h)vala, mamo svoje organizacije, stere pomagajo. Gnesden vse več vabil dobivamo. Tau vnogo nastopov so pa naše organizacije do tejsa mau vse pokrile. Tak, ka rejsan moremo delati tadale."

Tak mislim, ka je Ančka tau nej sama zase gučala. Pa nej za tisti volo, ki so v zbori. Gučala je za ves. Spoj lepau bi bilau, če bi naši lüdje svoje misli obernavili na ves, bi si tak premišlaval, ka če edna ves ma svoj kulturni žitek, ma svoj obraz. Skoz kulture nas pa leko spozna cejlj svejt. Kakši hasek pa te mi mamo iz toga, bi leko stoj pito. Po mojom je pa tau nej pitanje. Samo si premislmo.

I. Barber

... DO MADŽARSKE

RAZPIS

Županijska uprava muzejev v Županiji Baranya razpisuje službo za voditelja muzeja Kanizsai Dorottya v Mohácsi (7700 Mohác, Városházi u. 1.)

Pogoji

- ustrezna fakultetna izobrazba (etnologija in/ali zgodovina)
- znanje hrvaškega, srbskega, slovenskega jezika (ali vsaj enega izmed teh)
- strokovna praksa
- primerna znanstvena dejavnost

K prijavi priložite:

- kopijo dokumentov o ustrezni izobrazbi
- kopijo dokumentov o znanju jezika/jezikov
- strokovni življenjepisi
- spričevalo o primernem obnašanju (ne sme biti starejše od treh mesecev)
- strokovni koncept o delovanju inštitucije.

Dohodki se določajo po zakonu št. XXXIII iz leta 1992.

Službo lahko začnete 16. oktobra 1999.

Prijave pošljite ravnatelju Županijske uprave muzejev županije Baranya (7621 Pécs, Káptalan u. 5.) Rok prijave: 15. september 1999

Zoltán Huszár
ravnatelj

PÁLYAZATI FELHÍVÁS

A Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága pályázatot hirdet a Mohácsi Kanizsai Dorottya Múzeum (7700 Mohács Városház u. 1.) múzeumvezetői állásának betöltésére.

Pályázati feltételek:

- szakirányú egyetemi végzettség (néprajz és/vagy történelem szak)
- a horvát, szerb, szlovén (de legalább egyik nyelv) felsőfokú ismerete
- szakmai gyakorlat
- jelentős tudományos tevékenység

A pályázati feltételek:

- az iskolai végzettséget igazoló okmány/ok másolatát
- a nyelvtudást igazoló okmány/ok másolatát
- részletes szakmai önéletrajzot
- három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt
- az intézmény szervezeti és működésére vonatkozó szakmai koncepciót

A beosztáshoz kapcsolódó juttatások az 1992. évi XXXIII. törvény szerint.

A munkajogi 1999. október 16. napjától tolható be.

A pályázatot 1999. szeptember 15-ig lehet benyújtani a Baranya Megyei Múzeumok igazgatójához (7621 Pécs Káptalan u. 5.).

Huszár Zoltán
megyei múzeumigazgató

Na seminari za porabske učitelje

V „Slovenskaj Atenaj“

„Nega učitelja, šteri bi vse znau, in nega učenca, šteri bi nikanej znau.“

Zato se škonice pa lerance to morejo včiti. Porabski učitelji slovenskega jezika ravno(č) tak. Če je za toga volo v „Slovenske Atene“ odepeljejo za enotedenski seminar, so leko eške bole zadovoljni. Velike Lašče so na Dolenjskem, 30 kilometrov daleč od Ljubljane in se zato zovėjo „Slovenske Atene“, ka so v bližnji vesnčaj rojeni takši veliki slovenski pisateljji kak *Primož Trubar* (Rašica), *Fran Levstik* (Retje), *Josip Stritar* (Podsmreka), ne daleč od nji, v Ribnici pa je odo v šolo največši slovenski pesnik *France Preseren*. Osnovna šola Primoža Trubarja v Velikaj Laščaj je zvün toga takša šola, v štero se iz drugi šol to odijo učit računalništvo (szamítástechnika). Letos pri nji začnejo prvič devetletko namesto dozdašnje osemletke. So tüdi takzvana ekošola, ka je veliki rang med šolami. Nutri v šoli imajo svojega zobozdravnika. To se pravi, dobra in dobro znana šola daleč naokoli.

Nočni metüri in medvedi

V programi je pisalo, ka (bo)mo doma v enem lepem hotelčki v eni bližnji vesi. Po dobri večerji v gostišči Kukelj so nas gostiteljji (vendéglátók) prosili, naj nemo čemerni, depa tisti lokal so zaprli, ka so v njem prej nikše lepe dekle vnoči (nočni metüri) nelegalno plesale. (Kakša škoda.) Zato se (bo)mo mogli na sredik lesa na visokem bregi v eni jägerski (lovski) kuči držati, ka indrik v bližini nega drugega prenočišča. Nika nej baje. Depa prej naj pazimo, ka v njini lesaj 14 medvedov majo. Ojoj, njegovoga Brundaša! Smo malo brundivali, depa nega problema, don (bo)mo sami na samem.

Včasik prvi den v šoli nam je v oči spadnilo, ka se nam šolarji naponi poklanjajo. Nej samo te, gda je blüzi kakši škonik ali leranca. Na poštiji, po šoli so nas to pozdravljali. Vsepose-dik je biu veliki red. Nekak mi je pravo, ka un že iz toga ve, če je direktor v hiši ali nej, kak mlajši pa učiteljji po ganki ali dvorišči odijo. Na vörj se mi je don tak vidlo, kak če bi v Sloveniji škonice nej tak ostri bili kak pri nas. Ali pa so v velki vročini proti koncu junija že pri miri pustili otroke, ka bi ovak več tak nej ladali z njimi. Šolarji so gvüšno trpeli, ka v tisti zadnji peklenski dnevaj

eške porabski učiteljji to vozajek kuknivajo pa vüje špicijo, kak se uni učijo. Šola v Velikaj Laščaj je nej zaman ekošola. Okoli šole tak vse stoji, kak spice v škatüli.

Pred gradom v Žužemberki

Dosta so vanej z mlajšami. Na vörj to. Puno drevja, puno zelenja, puno rož, šolska mlaka puno žab, kačji pastirov, v moderni košünti puno fcel. Nej smo dali valati, ka fcele nikoga ne piknejo. Gvüšno nas samo batrivajo. Pa tak je bilo. To zavolo toga, ka je matica trnok mirna, pa so te prej fcele to takše. Red v šoli in mir v košünti.

Ura slovensčine s pomočjo Afričana

Profesorica Sticker s Koroškega v Austriji je porabskim učiteljem pokazala svojo novo, interaktivno metodo (módszer). Una tak uči otroke, ka vmes speva, pleše, z rokami plajuče, s telom se süče, mala na papir, pantomimo igra, po srтели plezdi, na stolci se mezdi, po bobeni tuče, keuko (kuhalnica) nüca kak mikrofon ptt, vmes pa ponavlja slovenske reči. Glavno je prej, ka naj mali šolar čüti ritem. Slovenski smo se učili s pomočjo francoskega jezika. Na svojo vöro je pozvala tüdi svojega znanca iz Afrike, šteri je pripelo pun auto bobenov. Če te blüzi porabski šol čüli veliko bobnarvanje, to je nej od Nato-fligarov, liki škonice probajo učiti slovenski jezik po novi metodi, z afriškimi(i) ritmi(ganjom).

Po tej razburkani metodi so se porabski učiteljji, Bogi dajmo hvalo, malo pomirili, gda je prišla njina seminarska mati(ca) profesorica dr. Zinka Zorko iz Maribora. Z njo smo si ogledali Lainščekovo novelo Okna (Oukna), štero je napiso

v knjižni slovensčini pa v domanji prekmurski slovensčini to. Sploj dobra, „ineraktivna“ metoda. Prek naše porabske slovensčine bi mi to leži prišli do knjižne slovensčine.

Na vöri Silve Cimerman pa smo leko videli, ka če bi se domačini na Dolenjskem nej učili knjižno slovensčino, uni bi dosta vse to nej razmili knjižno. Pa ka uni to več takši glasov majo kak mi (ej, ü).

Škonik z žago v šolo

To se nam je to zelo videlo, ka so nam v V. Laščaj nej samo to pokazali, ka je dobro in lepo, liki so nam govorili o svoji težavaj to. Odpelali so nas na njine podružnice (male šole,

samo iz šole ne more živeti. Gda smo bili na Grmadi (887 m), nam je en gospod na posodo dau ene kukole. Štrašno daleč smo videli: Suho krajino, Kočevsko dolino, Ribniško dolino... Gda smo se zahvalili za daljnogled, je pravo, ka škoda, ka je eške samo nam leko posodo tisti inštrument. Kučo na Grmadi prej samo na velike svetke odprejo pa čakajo goste. Tisti den je biu Dan državnosti (az Államiság Ünnepe) pa smo prej mi bili prvi obiskovalci...

V törski cajtaj so na gori Grmada (Máglya) velke ognje nalagali, gda so prihajali törski neprijateljji, ka naj lüstvo beži, kama zna in ve... Té večer so nas to odpeljali k enemi velikemi ognji (kresovanje), pri šterom so nam lüdje iz tiste vesi lepo podvorili. Kresovanje je nika takšega, kak pri nas Velika sobota. (Škoda, ka so nikše partijske guče to meli.)

Domačini se trnok tožijo, ka v takši lepi okolici, kak so V. Lašče, sploj blüzi šole, vrte, kulturnega doma, cerkve, gostilne imajo klavnico (vágóhid), v šteri maro kolejo...

Lüdje v V. Laščaj so pedantni pa hecni lüdje to. Na eni steni piše: Otroški vrtec 9.999 cm, Osnovna šola: 19.999 cm. Eške dobro, ka nikomi nej na pamet prišlo, ka bi napiso: Klavnica: 999 cm.

Vsakšomi Porabci bi rad pokazo njim cintor (grobišče), ka bi videli, kak se morejo poštvüvati pokojini. Lepo je bilo videti, kak mirno vkuper počivajo pokojni partizani (ko-

Nebesa to leko šli. Depa v tema zadnjima dvema taloma ene vesi prej samo malo lüdi živi. V tretjem deli vesi (Purgatorij) pa največ. S toga se to vidi, ka v laški deželi dobro lüstvo živi. S Purgatorija eške vsi leko v Nebesa pridejo. Mi na Vogrskem zvekšega živimo v Pekli. Od tistec pa več nega rešitve.

Srce z rdečim panklikom

V kapeli na sredi(k) lesa blüzi Turjaka je za oltarom v enem glazi pravo človeško srce. To je srce turjaškega grofa Hanna Auersperga, rojenega l. 1838. Tisti rdeči panklik je prej koli zvezala mlada pavarska dekla, njegova ljubica s Turjaka, Hannov oče je biu zelo proti tej ljubezni in je sina poslo v Italijo. Slüžo je pri papeži Piusi IX. Trnok je žalosten biu zavolo toga, ka je nej mogo do svoje ljubice. En den si vzeu svoje življenje. Njegova zadnja želja je bila, naj don njegovomi srci dopüstijo počivati v bližini njegove ljubice.

Po Beli Krajini

V soboto smo celi den langali po Beli Krajini blüzi hrvaske granice, štera je prej po tem dobila svoje ime, ka so ednok tam lepe bele breze rasle. Na tej poti se nam je tak godilo, kak če bi že vöprišli iz Purgatorija... Šolarje iz 3. klasa so v njini novinaj (Razredno glasilo) pitali, ka se jim je najbole videlo v starem šolskem leti. Zvekšoga so tak odgovorili, ka tisto, gda so se od peljali na ekskurzijo - nej učenje. Po pravici povedano, nam to. O tistem, gda so mlajši bili na morji na Debelem Rtiči, je Martin iz 3. A napiso, ka se je njemi tam najbolje to dopadnilo, gda so vö na okno čükali... Ništarnim našim deklanam pa se je najbolje dopadno ravnatelj, skor so nej čükale za njim... Nam moškim pa je srčno pumpo gonila Kraljica vina v Metliki, štera nam je na degustaciji (de guszta!) dobro vino natakala... Meni se je pa to najbolje videlo, kak so se te naše deklne pri nikši čüdodelni vretini (stüdenci) müjvale, ka prej, legenda tak pravi, od tistoga gvüšno lepše gratajo... Ravnatelj pa je nika nej na pamet vzeu. Kraljica vina to nej. Če rejsan smo si ništarni podje ranč nej samo obraze müjli, liki noge to.

Mi smo se zato tak to lepo imeli.

Medveda smo rejsan nej srečali, depa zavca in srno smo zato videli.

Besedilo in posnetka:

Francek Mukič

Učenje slovensčine z afriškimi bobni

štere se k njim držijo). V eni npr. vse vküper pet mlajšov majo. Ene šole so že mogli zapreti. Učitelj druge male šole se v zimi iz visoki bregov s traktorom vozi na delo, in vsigar ima pri sebi motorno žago. Gda kakšo drevo prek po cesti leži, te si z žago pot naredi. Eške prej nikdar nej zamüdo. V lepem vremeni pa doma verstvo pelje, ka prej

munisti) in domobranci (tisti, šteri so bole z Nemci držali).

Pun Purgatorij

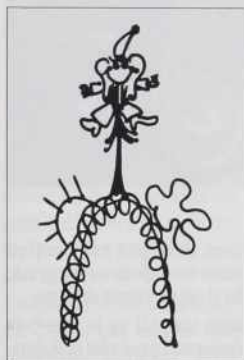
Domačini so nam vse steli pokazati. (Direktor je zadnji den že lüknjaste podplate emo na črevlaj, ka je telko klačo pedale na šolskem mikrobusi, gda nas je kolivrat vozo.) Eške prek Purgatorija so nas to peljali. Če bi steli, bi v Pekeu pa

OTROŠKI

Milivoj M. Roš

Od škrata Babilona lejpe senje

Dugo, dolgo, preveč dolgo je škrat Babilon senjo svoje lagve senje od toga, ka ga vsikši človek leko vidi. Od lagvi senj je grato lagve vole, od njegve lagve vole je gratalo lagvo vrejme, od lagvoga vrejmena so gratali lidje nevolasti, od njihove

nevoule so se med sebov nej razmili, od toga je prišla svaja, zavole njihove svaje je škrat Babilon grato ške bole lagve vole in tak se je ta cejla nevoula sukala v takšom lagvom krougi, dokejč...

Ja, dokejč se je nej vse obrnilo. Gda je vse vküper vövidlo najbole črno in najbole, pa ške bole kak najbole lagvo, te se je rejsan vse vküper obrnulo na boukše. Zato ka je že tak na toum svejti, ka gda je vse najbole pa ške bole kak najbole za nikoj, te se brz obrné na boukše. In tou je vedo škrat Babilon tö. Tak je samo čako pa čako pa ške čako, ka se je obrnulo na boukše.

Eden zranjek se je zbüdo tak dobre vole, ka so se njemi lampe smijale od edne pa do druge velke vüje. Tou pa je bilou zatou, ka je senjo takše senje po steri je nej mo-go več

biti lagve vole. Senjo je, kak ga niške na tom svejti ne more viditi. Tou pa po-mejni, ka je senjo istinske senje in tou ga je trno veseloga naprajlo.

Vej sam vedo, vej sam znau,

nigdar več mi nede žau,

dober mo kak bejli kriuj,

rejšo sam se lagvi müj.

Tam za brgom je posvejtilo sunce, fudno je takši mili topeu veter, oblaki so se pomali raztepli, zemla se je začala segrevjati, lidam so gratala topl srca, sousidi so se enjali koriti med seuf, pšenica je že palik začala zoriti. Ej, lidje moji, kakšo veselje!

Škrat Babilon se je seu gor na najveško drejvo na brgej in gledodoj po dolini; zdaj pa rejsan, če ne bi meu takši velki vüj, te bi se nej smejo samo do tej vüj, liki bi se njemi lampe v tom smeji potejngole vse kouli njegve velke kecate glavé.

Pravijo, ka po vsakšom deži pride sunce. Tou je rejsan velka istina. In te gda zača sijati takšo sunce, te človek pozabi na vse nevoule in tak je s škratom Babilonom tö. Tak se je zgučavo tam na tistoj velkoj drejvi:

Malo es pa malo ta,

srečen sam za škrata dva.

Sunce se mi tak smeje,

ka ške vnoči ne mrgé.

Škrati Babiloni je zdaj tak lipou, ka ranč ne vüpa spat. Vej se pa vej zakoj. Če zaspi, se njemi leko palik kaj lagvova senje in te... In te de vse šlo naupak. Tou pa neške nej un pa nej mi.

Izlet po Sloveniji

Na Dolenjom Seniki je pred par mejseci samoupravi pa županiji nika lejpoga na pamet prišlo. Napisali so v

more premisliti, ka je tau. Deci se je vidlo vse tau, ka so tam vidli, čüli. Gda smo pa jamo poglednili, te pa hajde,

Budimpešto na Javni sklad natečaj (pályázat) zatok, da bi iz vesi šolsko deco pelali v Slovenijo na izlet. Z lejpe misli je resnica gratala, 24. junija se je z Dolenjoga Senika 34 šolski mlajšov pa 8 odrasli - ki so je sprevajali pa na pauti pazili - napautilo v Slovenijo. Cilj te pauti je bio, da bi deca spoznavala lejpo Slovenijo. Etak smo se napautili najoprvin v Postojnsko jamo (barlang). Sto je ešče v tau jami nej bio, ne

na morje. Vremen je za nas bilau, nateltja, ka gda smo se doj puščavali prauto Kopra pa zaglednili morje, je vsem strašno lejpo doživetje bilau. Odtec smo se pa pelali mimo Kopra prauto Ankarana. Tam Rdeči križ Slovenije ma edno mladinsko zdravilišče, tau je Debeli Rtič. Skauz naše Slovenske zveze je bilau zgučano, da so nas tam sprejeli pa püstili na morje se kaupat.

Deca je v busi skauz živahna

(élénk) bila, depa gda so morje zaglednili, te so spoj nemerni gratali, nateltja, ka so kumaj čakali, ka skaučijo v vö-dau. Največ ji je ešče nigdar nej vidlo morja. Zvün osolene vode so vidli Koper, velke ladje, lejpo pokrajino. Gda smo se pa vönakaupali, te pa hajde k avtobusi, gde smo deci pripravili gužino pa pijačo. Človek bi mislo, ka de deca trüdna, zaspana. No, tau se je nej zgodilo. Do doma so živahni bili. Videti je bilau, da so zadovolni pa mislim, že zdaj čakajo priliko, gda do leko pá šli na izlet.

Izlet je pa bio navekša plačani iz tisti penez, ka so dobili na natečajih, depa zvün toga so k stroškom ešče vcujdali: Državna slovenska samouprava, Slovenska zveza, Nemška pa slovenska manjšinska samouprava z Dolenjoga Senika. Tau lepo šego bi trbelo zdržati.

I. Barber

Slovo od gimnazije

15. maja se je 48 dijakov poslovilo od monoštrske gimnazije Mihály Vörösmarty. Dijaki zadnjega letnika gimnazije imajo za sabo lepe uspehe. V gimnaziji so bili pisni maturitetni izpiti od 18. do 19. maja, ustni pa od 14. do 17. junija.

V petek, 14. maja ponoči oziroma v soboto je bila serenada, ko smo se mi, četrtošolke in četrtošolci poslovili od profesorjev in profesorice.

Valeta se je začela 15. maja dopoldne ob 10. uri, ampak mi, gimnazijke in gimnazijci smo se začeli poslavljati že ob 9.15 uri. Od tretješolcev smo dobili bisago, v kateri so bili: pogača, sol, enforint, barvna fotografija gimnazije in seznam razreda, pa tudi nagelj. S tem smo hodili po razredih medtem smo peli lepe pesmi, kot npr. Gaudeamus igitur.

Zunaj po glavni ulici mesta smo nadaljevali našo "pot". Iz našega razreda sem jaz spremljala prapor šole. Spontoma smo dobili od sorodnikov, prijateljev dosti lepih šopkov. Ko smo se vrnili v gimnazijo, je sdelil poslovilni govor. Tretješolka in ravnatelj sta imela govora, potem so predali nagrade. Tudi jaz sem dobila listino in dve knjigi. Dobila sem še dragoceno darilo: Slovensko-madžarski in madžarsko-slovenski slovar od Zveze Slovencev na Madžarskem za uspešno tekmovanje v slovenskem jeziku ter za spise, katere sem napisala v časopis Porabje. Tega sem se zelo razveselila, saj ga bom potrebovala pri učenju slovenščine.

Po slovesu smo se zavedli dejstva, da se je končalo eno obdobje našega življenja. Bili so tudi taki, ki so se raz-

nežili, eni so se smehljali, drugim so se utrnile solze. Tudi doma smo praznovali. Imeli smo praznično kosilo. Zadnji gost je odšel ob pol šestih. Ta dan je bil zelo lep. V ponedeljek pa smo se lotili tistega, na kaj smo se pripravljali vsa štiri leta, lotili smo se mature. Hvala Bogu, moja matura je dobro uspela pa tudi iz slovenskega jezika sem dobila pohvalo. Po maturi smo imeli večerjo v restavraciji Viktória, vsak je bil zelo srečen, saj nihče ni padel. Jeseni nas čakajo novi izzivi. Ali služba ali študij.

Katalin Daniel
12. b-r.
Gimnazija,
Monošter

OTROŠKI

KOTIČEK

Vaški dan na Gornjem Seniku

27. junij 1999

Zasedal kuratorij sklada

1. julija je zasedal kuratorij Javnega sklada za narodne in etnične manjšine. Na dnevnem redu so imeli več tem, toda o tistih, pri katerih mora biti dvotretjinska večina, niso odločali (poročilo o finančnem stanju v l. 1998, modificiranje proračuna v letu 1999).

Kuratorji so odločali o podporah v dveh temah. Za osvežitev slovenskega knjižnega fonda je prejela Županijska knjižnica Dániel Berzsenyi v Sombotelu 160.000 forintov. Na dnevnem redu je bila tudi založniška dejavnost. Slovenci smo vložili 3 prošnje, izmed teh sta bili dve odobreni. Za objavo zbirke novel Milana Vincetiča je dobila Zveza Slovencev 300.000 forintov, za Porabsko kuharico pa 400.000 forintov.

Istočasno je bila vložena prošnja za sofinanciranje Slovenskega koledarja, toda zaradi pomanjkanja namenskega denarja so odločitev preložili na jesen, ko bodo del rezervnega fonda uporabili v ta namen.

DRAGI BRALCI!

Rejsan tak kaže, ka mo meli v Monoštri Slovenski radio, šteri de se čüu na začetki eno vöro vsakši den. Pomagajte se nam odlaučiti, štera vöra bi po vašom najbaukša bila?

a. 11.00 – 12.00

b. 12.00 – 13.00

c. 15.00 – 16.00

Lepav vas prosimo, s kem več nam odgovorite, ka sledik té že žmetno bau spremeniti cajt, zbrodite si samo malo na časovno torturo Slovenskoga programa Györskoga radiona.

Prosimo, pomagajte nam, kak naj se zové naš radio v slovenskoj rejčil

*****

Odgovorite leko po pošti na Zvezin atrejs (Szentgotthárd, Pf. 77.) ali pa dajte cejtli tistomi človeki, šteri vam drugo paut novine Porabje prinese!

Hvala lejpal

NIKA ZA SMEJ

Kak edna müja

Naš Karči pa Ernó se srečata pa hajde not v Lipo. Tam si namačata gunta, naj bi prej krepšiva bila, sploy pa Ernó, šteri se etak tauži Karčini: Ti,

Karči! Morem piti, ka se doma čütim kak edna müja."

"Pa si rejsan tak slab kak edna müja?" pita Karči.

"Vraga sam slab," pravi Ernó. "Samo kamakoli si malo doj sedem, že me včasim vkraj zaženejo."

Vöra

Etognauk je Irma strašno čemerasta bila, vküp se je svadila z možom. Irma se dere,

dere, Vince pa v künji stoji pa samo vöro gleda na stanej tak, ka si oči ne vzeme doj z nje.

Irma tau vidi pa je ešče bola čemerasta pa se zdaj etak dere: "Ti, bedak, ka pa neprestanoma zijaš tau vöro na stanej?"

Naš Vince pa natüma samo etak pravi: "Samo tau gledam, če zdaj vöra ali pa ti staneš prva."

I. B.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

